

C5 **Ubezpieczenia**
ZUS bezprawnie obniża część emerytur. ZUS odmawia grupie ubezpieczonych obliczenia kapitału początkowego. Rzecznik praw obywatelskich już drugi raz wystąpił w ich obronie. Chodzi o osoby, które przed 1999 r. pracowały krócej niż sześć miesięcy.

ZUS bezprawnie obniża część emerytur

UBEZPIECZENIA | ZUS odmawia grupie ubezpieczonych obliczenia kapitału początkowego. Rzecznik praw obywatelskich już drugi raz wystąpił w ich obronie

KATARZYNA WÓJCIK-ADAMSKA

Rzecznik interweniował w sprawie osób, które przed 1999 r. pracowały krócej niż sześć miesięcy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie chce im obliczyć kapitału początkowego, choć były za nie w tym czasie odprowadzane składki.

To już druga interwencja w tej sprawie. Sześć lat temu, w 2005 r., Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej podzieliło stanowisko rzecznika. ZUS nie zastosował się jednak do zaleceń ministerstwa.

Niższe emerytury

Przez odebranie prawa do obliczenia kapitału początkowego **emerytury osób pracujących przed 1999 r. krócej niż sześć miesięcy mogą być niższe o kilkadziesiąt złotych.**

Kapitał początkowy to teoretyczna składka na ubezpieczenie społeczne sprzed reformy emerytalnej. Dopiero od 1999 r. emerytury zależą bowiem od wysokości indywidualnych składek poszczególnych ubezpieczonych. Wcześniej ZUS nie ewidencjonował wysokości wpłat. Ustalono więc specjalny mechanizm

jego obliczania w oparciu o tzw. część socjalną oraz część uwzględniającą odbyte okresy składkowe i nieskładkowe. W obliczeniu części socjalnej bierze się pod uwagę tzw. współczynnik p. To właśnie w sprawie tego współczynnika interweniował rzecznik praw obywatelskich.

Zła interpretacja

Współczynnika p nie da się obliczyć dla osób, które przed 1 stycznia 1999 r. nie przepracowały przynajmniej sześciu miesięcy kalendarzowych i jednego dnia. ZUS uzależnia od tego współczynnika możliwość obliczenia kapitału początkowego.

- Tymczasem współczynnik p jest parametrem niezbędnym do obliczenia wyłącznie tzw. części socjalnej kapitału początkowego - podkreśla Irena Lipowicz w swoim wystąpieniu do ministra pracy i polityki społecznej.

Kapitał początkowy osób, które przepracowały przed reformą mniej niż pół roku, powinien być więc wyliczany na podstawie okresów składkowych i nieskładkowych. Tylko część socjalna może zostać pominięta.

W 2005 r. zwracała na to uwagę Agnieszka Chłoń-Domiń-

OPINIA

Magdalena Zwolińska

advokat z kancelarii **Raczkowski i Wspólnicy**

DLA „RZ”

Treść art. 174 ust. 9 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie jest jasna. Kierując się jednak zasadą ścisłej interpretacji przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, uważam praktykę organów rentowych za błędną. Z treści przepisu nie wynika bowiem wprost, by można było uzależnić uprawnienie do obliczenia kapitału początkowego od warunku posiadania co najmniej sześciomiesięcznego stażu pracy. Literalnie z przepisu wynika jedynie, że jeżeli ktoś ma staż „więcej niż sześć miesięcy ponad pełne lata”, to ten niepełny rok zaokrągliła się w górę. Przepis nie reguluje więc wprost sytuacji, gdy ktoś pracował krócej niż pół roku. Uważam, że osobom z takim stażem można co najwyżej nie uwzględnić w kapitale początkowym części socjalnej.

czek, wówczas wiceminister pracy i polityki społecznej. Jej zdaniem z przepisu art. 174 ust. 9 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, że obliczenie części socjalnej możliwe jest tylko wtedy, gdy staż ubezpieczeniowy wynosi co najmniej sześć miesięcy i jeden dzień. Ten przepis ma jednak zastosowanie wyłącznie do części socjalnej. Nie ma więc żadnego uzasadnienia odmowa ustalenia kapitału początkowego dla osoby, która wskazała podstawę wymiaru kapitału początkowe-

go i udowodniła co najmniej jeden pełny miesiąc okresu składkowego.

W 2006 r. resort pracy zmienił jednak zdanie i uznał, że odbieranie niektórym ubezpieczonym prawa do kapitału początkowego jest prawidłowe. Osoby, które przepracowały przed 1999 r. mniej niż pół roku, mogą się odwołać od decyzji ZUS do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. ■

etap legislacyjny po uzgodnieniach międzyresortowych